Information om folkeoplysning til Fritidsrådet

Lovgrundlag for Fritidsrådet

Folkeoplysningslovens indhold

Viborg Kommunes retningslinjer

Folkeoplysningspolitik

Afgrænsning af folkeoplysende virksomhed

Lovgrundlag for Fritidsrådet

Fritidsrådet er nedsat efter folkeoplysningsloven, § 35, stk. 2.

Derfor vil man til tider kunne høre begrebet **'§ 35, stk. 2-udvalg'.** Det dækker således over det udvalg, som kommuner skal nedsætte til at sikre brugerinddragelse på folkeoplysningsområdet.

Udvalget har mange navne rundt omkring i kommunerne. Tidligere har det heddet **Folkeoplysningsudvalget** i Viborg Kommune. Nu hedder det **Fritidsrådet** for at forstærke signalet om, at man ønsker et mere udviklingsorienteret udvalg.

Udvalget har nogle lovbestemte områder, hvor det skal inddrages:

- folkeoplysningspolitikken
- budget for foleoplysende virksomhed
- tilskudsregler for folkeoplysende virksomhed

Derudover skal det høres i alle sammenhænge af generel betydning for folkeoplysende virksomhed.

Folkeoplysningslovens indhold

Lovens **hovedformål** er at sikre offentlige tilskud til den frie folkeoplysende virksomhed, der bygger på fællesskab og de enkelte initiativtageres idégrundlag. Det skal ske med respekt for forskellige holdninger.

Loven arbejder med **to hovedområder:**

1) Voksenundervisning, der rummer undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed, debatskabende aktiviteter og aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer.

2) Frivilligt, folkeoplysende foreningsarbejde, der især retter sig mod børn og unge. Aktiviteterne foregår i foreninger, der også kan have form som fritids- og ungdomsklubber. (I Viborg Kommune ydes der i høj grad også tilskud til fritidsaktiviteter for voksne).

De to hovedområder har hver sin støtteordning og hvert sit formål. Generelt er det et krav, at aktiviteterne er **åbne for alle,** og at der er en **deltagerbetaling.**

Den kommunale støtte ydes som **tilskud** og i form af anvisning af **lokaler og udendørsanlæg.**

For at kunne få tilskud skal virksomheden (aktiviteterne) være etableret af **en organiseret folkeoplysende forening** med vedtægter. Loven har en række krav til vedtægterne og til foreningen, som ikke kan oprettes eller drives kommercielt.

Der skal indhentes **børneattest** for foreningspersoner, der har med børn under 15 år at gøre.

Hvert hovedområde har sin **budgetramme**. Dertil kommer, at der skal være afsat en beløbsramme til udviklingsarbejde.

Viborg Kommunes retningslinjer

Nogle regler er lovbestemte, andre er lokale regler. Her er det blandet sammen.

1. Voksenundervisning

Der ydes tilskud til aflønning af lærere og ledere efter helt bestemte lønregler. Hverken mere eller mindre.

Det kommunale tilskud kan højst udgøre 1/3 af lønudgifterne, for handicapundervisning dog 7/9 (i Viborg Kommune).

Fordelingen af tilskud sker ved, at en budgetramme fordeles til aftenskolerne (som foreningerne under voksenundervisning typisk kaldes) en gang årligt i form af tilskudstilsagn. Den enkelte aftenskole kan således ikke få et højere tilskud end tilskudstilsagnet rækker til. Dog er der en gang årligt en omfordeling, så ubrugte tilskud kan komme andre til gode.

Der ydes også lokaletilskud efter bestemt regler. Viborg Kommune tilbyder førtids- og folkepensionister tilskud til deltagerbetalingen. 6 kr. pr. time.

Den enkelte aftenskole bestemmer selv deltagerbetalingen og træffer beslutning om ansættelse og afskedigelse af personale.

2. Frivilligt foreningsarbejde

Frivilligt foreningsarbejde rummer efter loven idræt og idébestemt og samfundsengagerende børne- og ungdomsarbejde.

Kommunen skal yde tilskud til private lokaler og til aktiviteter for børn og unge under 25 år.

Lokaletilskud ydes ud over lovens krav, som er 65% tilskud til aktiviteter for børn og unge. I Viborg Kommune ydes tilskud med 73% til alle aktiviteter – også voksne.

Tilskud til aktiviteter bliver i Viborg Kommune ydet som aktivitetstilskud til kontinuerlige aktiviteter for børn og unge under 25 år. Tilskuddet udgør op til 215 kr. pr. medlem/år. Dertil kommer 80% tilskud til uddannelse af ledere og trænere.

Der er helt særlige tilskudsordninger for to grupper af foreninger:

a) fritidsklubber har en særlig gunstig tilskudsordning, der også rummer lokaleudgifterne. Der er fire fritidsklubber i Mammen, Bjerregrav, Sdr. Rind og Bjerring: Grundtilskud 20.000 kr. pr. klub + 3×aktivitetstilskud pr. medlem.

b) handicapidrætsforeninger har også sin egen tilskudsordning. Her ydes der 3×aktivitetstilskud pr. medlem (uanset alder) + tilskud til medhjælpertimer, når medhjælp er nødvendig for at aktiviteterne kan foregå.

3. Start- og udviklingspuljen

Puljen er lovbestemt, mens det afsatte budgetbeløb er bestemt af Byrådet.

Puljen er tænkt til at støtte udviklingsarbejde med et folkeoplysende sigte, det kunne bl.a. være aktiviteter arrangeret af selvorganiserede grupper. Det organiserede foreningsliv kan udvikle nye organiseringsformer, der i højere grad kan involvere nye grupper og andre end dem, der traditionelt er medlem af en forening. Puljen kan tilgodese initiativer for tværgående samarbejder mellem foreningslivet, netværk og erhvervslivet. Puljen kan bruges til at styrke folkeoplysningens muligheder for at løfte nye samfundsopgaver og indgå i nye samarbejder. Herunder ikke-organiserede grupper.

Det er Byrådets pulje, men i delegationsplanen er det bestemt, at Fritidsrådet råder over denne pulje.

Folkeoplysningspolitik

Gældende folkeoplysningspolitik vil skulle revideres i indeværende valgperiode. Politikken findes på viborg.dk, men vil også blive omdelt til Fritidsrådet som tryksag.

Politikken ventes at skulle revideres i indeværende valgperiode.

Afgrænsning af folkeoplysende virksomhed

Det er en evig øvelse at definere, hvad der er indenfor og udenfor folkeoplysende virksomhed.

Men det er noget med:

- kontinuerlige aktiviteter, som folk går til i deres fritid
- etableret af frivillige foreninger
- ikke-kommercielt
- der er en deltagerbetaling
- voksenundervisning eller idræt og idébestemt børne- og ungdomsarbejde

Folkeoplysningsudvalget besluttede 18. april 2012, sag nr. 19, at følgende aktiviteter er ikke folkeoplysende virksomhed i Viborg Kommune:

- bil- og motorcykelklubbers aktiviteter
- brevdueaktiviteter
- bridge
- aktiviteter med hunde, dog kan der ydes tilskud til almindelig lydighedstræning,
- jagtaktiviteter, dog kan der ydes tilskud til skydning og lydighedstræning med hunde,
- lystfiskeri, dog kan der ydes tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år

Computeraktiviteter betragtes efter beslutning 18. april 2012 for at være folkeoplysende virksomhed, når virksomheden foregår i et forpligtende, fysisk fællesskab med kontinuerlige, planlagte aktiviteter, og når foreningen er medlem af en anerkendt landsorganisation.